

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande En moderniserad fiskelagstiftning SOU 2025:89

Diarienummer LI2025/01477

Sammanfattning

- Länsstyrelsen föreslår att bestämmelser gällande frifiskerätt på enskilt och allmänt vatten i havet, fredade arter och fiskemetoder flyttas från Fiskelag till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter.
- Länsstyrelsen anser att registrering och rapportering av fritidsfiske ska omfattas av en fiskevårdsavgift.
- Länsstyrelsen menar att det är helt nödvändigt att framtidens fisketillsyn utförs av vid myndigheterna anställd personal i samarbete mellan Havs- och vattenmyndigheten, Kustbevakningen och länsstyrelserna.
- Länsstyrelsen anser att det inom fiskelagstiftningen ska vara möjligt att skriva ut en sanktionsavgift i fler fall än idag.
- Fiskelagstiftningen bör anpassas efter hur moderna hjälpmedel används inom fisket idag, speciellt handredskapsfiske, och ha en tydlig inriktning mot att skydda fisk och fiskbestånd.

1.1 Förslag till fiskelag (2026:000)

3 kap. Bestämmelser om frifiskerätt och tillträde till vatten

Utnyttjandet av frifiskerätten på allmänt vatten varierar kraftigt över tid och efter tillgång på fisk. Mängden tillåtna redskap bör därför flyttas till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter.

Bilaga 1

Särskilda bestämmelser om frifiskerätt i enskilt vatten i havet, punkt

3. Vid kusten i Östergötlands län och i Kalmar län norr om

Kråkelund.

I förslaget finns bestämmelser om fiske med långrev, skötar och sillnät.

Historiskt har långrev oftast används för att fiska ål vilket numera är förbjudet. Långrev bjuder även in till att använda levande fisk som agn.

Förslagsvis flyttas dessa bestämmelser till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter för att möjliggöra en flexiblare förvaltning.

Särskilda bestämmelser om frifiskerätt i enskilt vatten i havet, punkt

4. Vid kusten i Kalmar län söder om Kråkelund och Blekinge läns

östra kust (norr om Torhamnsudde)

Se punkt 3 ovan.

1.2 Förslag till fiskeförordning (2026:000)

7 kap. 1 §

Länsstyrelsen anser att förslaget ska strykas. Fredade fiskarter bör samlas i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter. För att göra regleringen mer samlad och flexibel.

7 kap. 2 §

Länsstyrelsen tycker att det ska vara förbjudet att använda gädd- och ålsax. Det är otidsenlig metod som orsakar onödigt lidande för fisken.

12.4 Registrering och rapportering av fritidsfiske

Länsstyrelsen håller med om att det behöver införas krav på registrering och rapportering av fritidsfiske för att uppfylla kommande krav i kontrollförordningen. Bättre fångststatistik är också nödvändigt som underlag till förvaltning och ett hållbart fiske.

Förslagsvis omfattas registrering och rapportering av fritidsfiske av en fiskevårdsavgift. Avgiftssystemet kan kompletteras med att alla som vill fiska i Sverige ska betala en avgift, oavsett i vilket vatten fisket sker.

16.2.4 Bakgrund och nationell reglering om fördelningen av ansvaret för fiskerikontroll

Länsstyrelsen delar utredningens förslag om att det behövs ett förtydligande om hur fisketillsyn ska bedrivas. En väl fungerande tillsyn är helt nödvändig för god regelefterlevnad vilket i grunden krävs i en ekosystembaserad fiskförvaltning. Idag är tillsynens omfattning och kvalitet högst varierande i olika delar av landet.

Oavsett ansvarsfördelningen mellan Havs- och vattenmyndigheten, Kustbevakningen och länsstyrelserna kräver en väl fungerande fisketillsyn stora resurser.

Den tillsyn som ska utföras längs kusterna och de fem stora sjöarna med frifiskerätt för handredskap samt mot yrkesfiske bör enligt Länsstyrelsen utföras av utbildad personal. En fiskevårdsavgift kan vara en del i att finansiera en sådan verksamhet.

I övrigt anser Länsstyrelsen att begreppet fisketillsynsperson är tydligare och bättre än utredningens förslag ”fiskevakt”.

17.9.5 Utredningens bedömningar om de nuvarande straffbestämmelserna i fiskelagen

Länsstyrelsen efterlyser en möjlighet att införa en sanktionsavgift i fler fall än vad som är möjligt idag.

Det är få som känner till gällande fiskeregler trots myndigheternas ansträngningar att göra reglerna mer tillgängliga. Men en utbredd uppfattning är att risken för att bli ertappad och fälld med fiskelagstiftningen som grund är minimal. Ett direkt beivrande vid mindre överträdelse förväntas ge en positiv effekt på efterlevnaden av gällande regelverk. Dessutom bör förfarandet vara en lättnad för rättsväsendet som helhet.

Sanktions- och fiskevårdsavgifter kan användas till:

- fisketillsyn (personal, utrustning och information)
- biologiska förbättringsåtgärder som gynnar fisk

- beståndsövervakning
- system för fångsrapportering

Övrigt

Av djuretiska skäl bör en modernisering av svensk fiskelagstiftning hantera hur elektroniska hjälpmedel får användas vid fiske. Av samma skäl föreslår Länsstyrelsen även att det ska vara förbjudet att agna med levande fisk.

Lagstiftningen bör också begränsa möjligheten att föra ut en större mängd fisk från landet såvida det inte är en naturlig del inom yrkesverksamhet.

Länsstyrelsen anser att det är en brist att det inte har ingått i utredningens uppdrag att se över om den nationella lagstiftningen stämmer överens med EU-lagstiftningen.

Södra Östersjöns vattendistrikt

I sin roll som vattenmyndighet för Södra Östersjöns vattendistrikt (nedan Vattenmyndigheten) vill Länsstyrelsen framföra följande:

Av de författningsförslag som listas (i kapitel 1) noterar Vattenmyndigheten att det i förslag till fiskelag (2026:000) inte utöver i 1 § anges någon miljöhänsyn. I förhållande till annan lagstiftning anges det i 8 § att "Denna lag ska inte tillämpas i den mån den strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 eller 8 kap. miljöbalken"

I detta sammanhang vill vi nämna försämringsförbudet, som är angivet i 5 kap. 4 § miljöbalken. Vi anser att kraven att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten och försämringsförbudet borde nämnas i slutbetänkandet, och om möjligt i förslaget till fiskelag.

Även om fiske inte finns som påverkanskälla eller fisk som kvalitetsfaktor för att bedöma status i kustvattenförekomster enligt vattendirektivet (2000/60/EG), så vill vi påtala att vilka metoder och redskap som används inom fiskeriet spelar roll för bottenfauna och makrofytter, vilka är kvalitetsfaktorer som bedöms i kustvattenförekomsterna. För fiske i sötvatten anser vi att upptaget bör anpassas till riskklassificeringen av kvalitetsfaktorn fisk. I många sjöar där det bedrivs yrkesfiske är kvalitetsfaktorn fisk lägre än god. Vi kan inte se att detta tas hänsyn till i dagens fiske eller nämns i

slutbetänkandet. Samma anpassningsbehov och rekommendation gäller för fritidsfiske för husbehov; Denna bör begränsas om kvalitetsfaktorn fisk bedöms som lägre än god. Därutöver kan vattenbruk behöva begränsas om påverkan på vattenförekomsten är negativ, i enlighet med försämringsförbudet.

De som medverkat i beslutet

Beslut om yttrande har fattats av landshövding Allan Widman med länsfiskekonsulent Tobias Borger som föredragande. I ärendet har även samordnare Matilda Valman Vattenmyndighetens kansli, vattenvårdsdirektör Irene Bohman och tf. biträdande enhetschef Lina Bladfors deltagit.

Kopia

li.fjr@regeringskansliet.se